

Sygn. akt I C 105/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 października 2023 r.

Sąd Okręgowy w Łomży I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Jędrzejewska

Protokolant: Natalia Dąbrowska

po rozpoznaniu w dniu 12 października 2023 r. w Łomży

sprawy z powództwa R. K.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki R. K. kwotę 80.000 zł (osiemdziesiąt tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia 20.09.2019 r. do dnia zapłaty.

W pozostałym zakresie powództwo oddala.

Zasądza od powódki R. K. na rzecz pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. kwotę 1.683,40 zł tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Nakazuje pobrać od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa (Kasa Sądu) kwotę 7.321,60 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa.

Odstąpić od obciążania stron pozostałą kwotą nieuiszczonych kosztów sądowych, które przejąć na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt I C 105/20

UZASADNIENIE

Powódka R. K. wniosła o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. kwoty 100.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 5.08.2019 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, iż doznała cierpienia na skutek wypadku, których negatywne skutki odczuwa do dnia dzisiejszego. W związku z tym zachodzi konieczność polegania na opiece innych osób. Wypadek miał wpływ na jej dotychczasowe życie, jej zainteresowania, formy spędzania wolnego czasu, życie towarzyskie i plany na przyszłość. Ponadto jak wskazała jest w ciągłym leczeniu ortopedycznym, rehabilitacyjnym oraz psychiatrycznym.

Pozwany Towarzystwo (...) S.A. w W. w odpowiedzi na pozew nie uznał powództwa, wnosząc o jego oddalenie w całości i zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew przyznał swoją odpowiedzialność za skutki przedmiotowego wypadku. Kwestionował wysokość dochodzonego przez powódkę zadośćuczynienia wskazując, że jest ono wygórowane i

nieadekwatne w odniesieniu do doznanych przez nią obrażeń. W toku postępowania likwidacyjnego wypłacił jej zadośćuczynienie w kwocie 1.200 zł, które powinno w pełni zrekompensować doznaną przez nią szkodę. Bowiernie doznała jedynie nielicznych powierzchownych obrażeń ciała. Ponadto na żadnym etapie postępowania nie podnosiła, iż doznała jakichkolwiek urazów natury psychicznej. Nie udokumentowała też, że się leczyła lub zasięgała jakiejkolwiek porady w tym zakresie.

Pełnomocnik powódki w piśmie procesowym z dnia 6.04.2022 r. rozszerzył powództwo do kwoty 200.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 100.000 zł za okres od dnia doręczenia pełnomocnikowi pozwanego niniejszego pisma do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia (k.-270-273).

Pełnomocnik pozwanego w piśmie procesowym z dnia 19.04.2022 r. (k.-304) wniósł o oddalenie powództwa w rozszerzonym zakresie jako nieudowodnionego.

Sąd Okręgowy w Łomży ustalil i zważył, co następuje:

W dniu 5.08.2019 r. w M. P. Z., kierujący ciągnikiem rolniczym (...), nr rej. (...), nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu pojazdowi marki O. o nr rej. (...), którym kierowała powódka R. K., doprowadzając do uderzenia w obok tego pojazdu (notatka informacyjna o zdarzeniu akta szkody płyta CD k.-58, zdjęcia k.-20).

Sprawca powyższego wypadku posiadał aktualną polisę OC w pozwanym Towarzystwie (...) S.A. w W. (akta szkody płyta CD k.-58).

Bezpośrednio po wypadku powódka o własnych siłach wysiadła z samochodu, jednakże zaraz upadła na jezdnię. Była obsypana szkłem, którego kawałki miała powbijane w ciało. Była zakrwawiona (zeznania świadka K. G. k.-116v). Z miejsca zdarzenia została przewieziona karetką pogotowia do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego Szpitala Wojewódzkiego w Ł., gdzie wykonano jej badanie TK trauma, które nie wykazało zmian urazowych. Nie wyraziła zgody na proponowaną obserwację w warunkach szpitalnych. Otrzymała skierowanie do Poradni Chirurgicznej, do której zgłosiła się w dniu 16.08.2019 r., gdzie wykonano zdjęcie RTG kości krzyżowej i ogonowej, które nie wykazało zmian pourazowych. Ponowna wizyta w Poradni Chirurgicznej miała miejsce w dniu 22.08.2019 r., podczas której wykonano kontrolne zdjęcie RTG kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego, które również nie wykazało zmian pourazowych. Otrzymała skierowanie do (...). Do (...) zgłosiła się w dniu 9.09.2019 r., gdzie wykonano ponownie zdjęcie RTG kości krzyżowej i ogonowej, które nie wykazało zmian pourazowych. Podczas wizyty w dniu 16.09.2019 r. wykonano RTG miednicy ze stawami biodrowymi, które nie wykazało zmian pourazowych. W dniu 31.10.2019 r. wykonano kontrolne zdjęcie RTG kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego, które również nie wykazało zmian pourazowych. W dniu 26.11.2019 r. wykonała (...) kręgosłupa lędźwiowego, które również nie wykazało zmian pourazowych poza niewielkimi zmianami dyskopatycznymi w jego obrębie, stosownymi do jej wieku. Stosowała niesterydowe leki p/zapalne i p/bólowe. Odbyla 3 tury zabiegów rehabilitacyjnych w (...) w K.. W dniu 28.01.2020 r. zgłosiła się do Poradni Neurologicznej z silnym bólem i pieczeniem podudzia lewego. Badanie neurologiczne wykazało dodatnie objawy rzekomokorzeniowe z kk dolnych, bez objawów ubytkowych, staje na piętach, na palcach nie może stać aczkolwiek w czasie ruchów dolnych ruchomość zachowana, odruchy z kk dolnych równe żywe bez objawów patologicznych pp 40 cm (...) 8 pkt. Otrzymała skierowanie na badanie (...) nerwu strzałkowego lewego, które wykazało dużego stopnia uszkodzenie włókien ruchowych lewego nerwu strzałkowego wspólnego typu aksonalnego na poziomie głowy strzałki i poniżej oraz ewentualne uszkodzenie włókien czuciowych nerwu strzałkowego głębokiego po stronie lewej, braki fali F. Powyższe dolegliwości spowodowały trwałe uszczerbek na zdrowiu w wysokości 12 % z pkt 181a. Na skutek przedmiotowego wypadku doznała urazu kręgosłupa odcinka L-S, urazu biodra lewego, uszkodzenia nerwu strzałkowego wspólnego i strzałkowego głębokiego lewego i ogólnego potłuczenia ciała. Rokowania na przyszłość są dobre. Jej stan zdrowia jest ustabilizowany, bez istotnych zmian w badaniu ogólnym. Z uwagi na stwierdzony w badaniu neurologicznym w dniu 28.01.2020 r. niedowład nerwu strzałkowego lewego rokowania na przyszłość są niepewne. Z powodu utrzymującego się bólu w okolicy kręgosłupa L-S w dniu 7.07.2020 r. zgłosiła się do (...) ZOZ w M., gdzie stwierdzono, że jest to ból o charakterze neuropatycznym a nawet podejrzewano (...) i dołączono do dotychczas stosowanych leków p/bólowych leki p/drgawkowe. Przed przedmiotowym wypadkiem nigdy nie leczyła się z powodu dolegliwości bólowych ze strony

kręgosłupa L-S ani też nie była w tym kierunku diagnozowana. W badaniu (...) kręgosłupa L-S z dnia 26.11.2019 r. nie stwierdzono żadnych zmian zwyrodnieniowych ani istotnych wypuklin dyskowych i cech kompresji worka oponowego czy też korzeni nerwów rdzeniowych. Obecnie powódka skarży się na okresowe bóle i dyskomfort w obrębie kręgosłupa w odcinku lędźwiowym i okolicy ogonowej. Nie może dłużej przebywać w wymuszonej pozycji ciała oraz schylać się. Zgłasza również niewielkie ograniczenia zakresu ruchów w obrębie kręgosłupa w odcinku lędźwiowym oraz drętwienie lewej kończyny dolnej. Boli ją noga lewa przy ucisku i podczas chodzenia. Pojawia się uczucie mrowienia i rozpierania całej kończyny dolnej lewej. Występuje praktycznie brak ruchu czynnego palców II-V stopy lewej. Uskarża się na trudności w sprawnym chodzeniu, poza domem podpira się 1 kulą łokciową, nie potrafi biegać ani szybko chodzić oraz na brak czucia po zewnętrznej stronie uda i podudzia lewego oraz na palcach II-V stopy lewej. Występuje u niej dysfunkcja związana z zaburzeniem zgięcia grzbietowego stopy, które powoduje jej opadanie podczas chodzenia, co wymaga stabilizacji stopy i noszenie obuwia ortopedycznego (dokumentacja medyczna k.-19, 29, 43, 46, 73, 76, 78-95, 106, 107-108, 109, 110, 133, 254, 255, 274-297, opinia biegłego M. R. (1) k.-122-126, opinia uzupełniająca k.-143-144, opinia biegłej T. P. k.-159-167, opinia uzupełniająca k.-185-186, 205-206, 227-228, opinia biegłego M. K. k.-245-253, opinia biegłego R. P. k.-335-339, opinia uzupełniająca k.-358-359).

Przedmiotowy wypadek i jego skutki miały również negatywny wpływ na stan psychiczny powódki, jej osobowość, samopoczucie i funkcjonowanie w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym. Przed wypadkiem powódka leczyła się od dnia 5.03.2013 r. w (...) w Ł.. Podejmowała kilka prób zabójczych. Po wypadku zgłosiła się w dniu 13.08.2019 r. W okresie od dnia 27.01.2020 r. do dnia 3.02.2020 r. przebywała na oddziale dziennego pobytu Szpitala Wojewódzkiego w Ł.. Otrzymała skierowanie na hospitalizację w Oddziale Psychicznym Stacjonarnym, do którego jednakże nie zgłosiła się. Ostania wizyta miała miejsce w dniu 26.03.2020 r. W chwili wypadku charakteryzowała się osobowością nieprawidłowo ukształtowaną, doświadczyła wiele traumatycznych sytuacji związanych głównie z dzieciństwem i czasem dorastania. Powyższe sprawiało, że jej konstrukcja psychiczna była bardzo słaba. Wykazywała i wykazuje nadal wysoką tendencję do reagowania niezadowolaniem, strachem, złością. Jej reakcje są bardzo silne, często nieadekwatne do wywołującego ją bodźca. Sytuacja wypadku i związanych z nim konsekwencji zaburzyła pewne status quo. Na doświadczenie bólu fizycznego i związanych z nim utrudnień życia codziennego, konieczność rezygnacji z pracy zawodowej zareagowała bardzo silnie. Nie posiada żadnych zasobów osobowościowych czy temperamentnych do poradzenia sobie ze stresem i pojawiającymi się trudnościami w życiu codziennym. Przeżywane przez nią emocje były silniejsze i dotkliwsze niż przeżywane przez osobę funkcjonującą w normie psychologicznej. Tym samym było jej trudniej. Jej poczucie bycia nieprzydatną, nieporadną, niezaradną wpływało negatywnie na jej samoocenę, wywołało myśli rezygnacyjne, depresyjne. Wpływało to na jej życie rodzinne. Dzieci były skupione na jej stanach emocjonalnych, pojawiało się napięcie, lęk. Czuła się bezużyteczna, niepotrzebna, nie chciała być ciężarem dla rodziny. (...) i dzieci starali się ją wspierać i pomagać w miarę możliwości. Nikt nie czynił jej wyrzutów z powodu jej czasowej niepełnosprawności. Skutki przedmiotowego wypadku znacznie ograniczyły również jej funkcjonowanie w życiu społecznym. Wycofała się, zamknęła w sobie. Z uwagi na doświadczony ból fizyczny nie podjęła dotychczasowej pracy zarobkowej (wyjaśnienia powódki k.-115v-116, zeznania świadka K. G. k.-116v, A. W. k.-117, opinia biegłych J. C. i M. R. (2) k.-386-400).

Powódka w dniu 28.08.2019 r. zgłosiła szkodę pozwanemu (akta szkody płyta CD k.-58).

Pozwany po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego decyzją z dnia 20.09.2019 r. przyznał powódce zadośćuczynienie w kwocie 500 zł (decyzja k.-15).

Decyzją z dnia 3.10.2019 r. pozwany przyznał na jej rzecz dodatkową kwotę zadośćuczynienia w wysokości 700 zł (decyzja k.-22).

Orzeczeniem (...) do Spraw Orzekania o niepełnosprawności z dnia 18.02.2020 r. powódka została zaliczona do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności od dnia 20.10.2020 r. – symbol przyczyny niepełnosprawności 02-P (decyzja k.-47).

W ocenie Sądu powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Na wstępie wskazać należy, iż pozwane Towarzystwo (...) nie negowało co do zasady swojej odpowiedzialności za zaistniałe zdarzenie drogowe, będące źródłem powstania jego odpowiedzialności. Sąd w oparciu o dołączoną do akt niniejszej sprawy dokumentację szkodową oraz stanowisko pozwanego, który w odpowiedzi na pozew nie kwestionował co do zasady swej odpowiedzialności, uznał za należyte udowodnione okoliczności odnoszące się do wypadku drogowego z dnia 5.08.2019 r., który był niewątpliwie konsekwencją nieprawidłowego zachowania na drodze kierowcy, posiadającego aktualną polisę OC w pozwanym Towarzystwie (...). Z uwagi na powyższe pozwany ubezpieczyciel powinien odpowiadać za naprawienie szkody wyrządzonej powódce.

Podstawę odpowiedzialności pozwanego stanowi art. 822 § 1 i 4 kc w zw. z art. 9 oraz 34 i 36 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, ubezpieczeniowym funduszu gwarancyjnym (...) z dnia 22 maja 2003 r., statuujący zasadę odpowiedzialności gwarancyjnej ubezpieczyciela za szkody wyrządzone przez posiadacza lub kierującego pojazdem mechanicznym w związku z ruchem tego pojazdu oraz uprawniający poszkodowanego do wystąpienia ze stosowym żądaniem o naprawienie szkody bezpośrednio do ubezpieczyciela.

Uznając odpowiedzialność pozwanego za powstałą szkodę, Sąd przystąpił do ustalenia rozmiaru szkody poniesionej przez powódkę R. K., rzutuującej na wielkość przysługującego jej zadośćuczynienia, stosownie do art. 444 kc i 445 kc.

Zgodnie z art. 444 § 1 kc w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienia szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Z kolei w myśl art. 445 § 1 kc w zw. z art. 444 § 1 kc sąd może przyznać poszkodowanemu w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Krzywda w rozumieniu tego przepisu to szkoda niemajątkowa ujmowana jako cierpienie fizyczne, a więc ból i inne dolegliwości oraz cierpienia psychiczne, to jest ujemne uczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi. Przyznanie zadośćuczynienia ma przede wszystkim na celu złagodzenie tych cierpień, przy czym jego wysokość nie może być dowolna i musi uwzględniać stopień doznanej krzywdy.

Na okoliczność ustalenia zakresu obrażeń doznanych przez powódkę na skutek wypadku z dnia 5.08.2019 r., stopnia trwałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu doznanego przez nią na skutek tego wypadku, stopnia trwałości skutków wypadku oraz możliwości ich ustąpienia w przyszłości, wpływu doznanych obrażeń na funkcjonowanie i dalsze jej życie, jakie są rokowania na przyszłość co do stanu jej zdrowia, czy zgłaszane obrażenia pozostają w związku przyczynowym z wypadkiem czy wynikają z przebytych wcześniej schorzeń Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu ortopedii, traumatologii, neurologii i rehabilitacji.

Biegły sądowy z zakresu (...) w opinii z dnia 1.02.2021 r. (k.-122-126) ustalił, iż powódka na skutek wypadku z dnia 5.08.2019 r. doznała urazu biodra lewego oraz innych powierzchownych obrażeń lewej strony ciała. Wykonane liczne badania radioobrazowe nie wykazały zmian pourazowych. W ocenie biegłego z punktu widzenia ortopedycznego powódka w wyniku przedmiotowego wypadku nie doznała trwałego ani długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

W odpowiedzi na zarzuty do powyższej opinii, zgłoszone przez pełnomocnika powódki w piśmie procesowym z dnia 22.02.2021 r. (k.-135-136) biegły w opinii uzupełniającej z dnia 19.04.2021 r. (k.-143-144) podtrzymał w całości ustalenia dokonane w opinii z dnia 1.02.2021 r.

Biegła sądowa z zakresu neurologii T. P. w opinii z dnia 1.06.2021 r. (k.-159-167) ustaliła, iż powódka na skutek wypadku z dnia 5.08.2019 r. doznała urazu kręgosłupa i biodra lewego oraz obrażeń lewej strony ciała. Badanie (...) z dnia 16.07.2020 r. wykazało dużego stopnia uszkodzenie włókien ruchowych lewego nerwu strzałkowego wspólnego typu aksonalnego na poziomie głowy strzałki i poniżej oraz ekstremalne uszkodzenie włókien czuciowych nerwu strzałkowego głębokiego po stronie lewej, które spowodowało trwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 12 % na podstawie pkt. 181a Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2022 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. 2002 nr 234 poz. 1974). W ocenie biegłej rokowania na przyszłość są dobre. Stan zdrowia powódki jest ustabilizowany, bez istotnych zmian w badaniu

ogólnym. Z uwagi na stwierdzony w badaniu neurologicznym w dniu 28.01.2020 r. niedowład nerwu strzałkowego lewego rokowania na przyszłość są niepewne. Nie skarżyła się i nie leczyła się z powodu bólów kręgosłupa i nogi. W ocenie biegłej nadal wymaga leczenia przewlekłego farmakologicznego i rehabilitacji z powodu niedowładu nerwu strzałkowego lewego.

W odpowiedzi na zarzuty do powyższej opinii, zgłoszone przez pełnomocnika powódki w piśmie procesowym z dnia 22.06.2021 r. (k.-177-178) i pełnomocnika pozwanego w piśmie procesowym z dnia 23.06.2021 r. (k.-17) biegła w opinii uzupełniającej z dnia 7.01.2021 r. (k.-185-186) podtrzymała w całości ustalenia dokonane w opinii z dnia 1.06.2021 r. Dodatkowo wskazała, iż w wyniku uszkodzenia nerwu strzałkowego występowały objawy bólowe oraz ruchowe (ograniczenie ruchomości w stawie skokowym lewym i opadanie stopy lewej). Powódka stosowała leki p/bólowe ordynowane przez ortopedę, które powodowały zmniejszenie nasilenia bólu. Według biegłej natężenie bólu u powódki w skali od 1 do 10 w początkowym okresie wynosiło 7 przez 2 tygodnie następnie 5 przez 1,5 tygodnia oraz 4. W początkowym okresie po wypadku przez około 1,5 tygodnia wymagała pomocy osoby trzeciej do podstawowych czynności dnia codziennego przez 4-5 godzin dziennie. Po tym czasie wymagała pomocy jedynie w czasie chodzenia przez okres 1 tygodnia około 1 godzinę dziennie. Następnie po tygodniu mogła się poruszać sama z pomocą zaopatrzenia ortopedycznego kul, ortezy na staw skokowy lewy i odpowiedniego obuwia. Od dnia 9.09.2019 r. nie wymagała pomocy osoby drugiej do wykonywania czynności dnia codziennego.

W odpowiedzi na zarzuty do powyższej opinii, zgłoszone przez pełnomocnika powódki w piśmie procesowym z dnia 10.08.2021 r. (k.-195-197) biegła w opinii uzupełniającej z dnia 16.08.2021 r. (k.-205-206) dodatkowo wyjaśniła, iż w uszkodzeniu nerwów obwodowych bez jego przerwania występuje regeneracja, leczenie początkowe i fonasteni w okresie późniejszym rehabilitacja powoduje przesiedzenie procesu. W obecnej dobie istnieje zaopatrzenie ortopedyczne w uszkodzeniu nerwu strzałkowego, które pozwala na poruszanie się bez kul ortopedycznych, co jest korzystne dla poszkodowanego, pozwala mu to na lepsze funkcjonowanie w życiu samodzielnym. Leczenie bólu w (...) pozwala na stosowanie obecnie nie tylko farmakologii ale innych zabiegów niwelujących objawy bólowe. Posiadanie stopnia umiarkowanego niepełnosprawności służy do wyrównania ograniczeń w pełnieniu ról społecznych i zawodowych wynikających z niepełnosprawności. Osoba posiadająca ten stopień może korzystać z różnego rodzaju ulg i uprawnień z tego wynikających. Ustalenie stopnia niepełnosprawności nie jest tożsame z niezdolnością do pracy.

W odpowiedzi na zarzuty do powyższej opinii, zgłoszone przez pełnomocnika powódki w piśmie procesowym z dnia 30.09.2021 r. (k.-216-217) i pełnomocnika pozwanego w piśmie procesowym z dnia 13.09.2021 r. (k.-213) biegła w opinii uzupełniającej z dnia 20.10.2021 r. (k.-227-228) podtrzymała w całości ustalenia dokonane we wcześniejszych opiniach. Dodatkowo wyjaśniła, iż określenie wysokości uszczerbku na zdrowiu oparte było na podstawie wywiadu podawanego przez powódkę lekarzowi leczącemu badaniem neurologicznym oraz w badaniu (...). Uszkodzenie nerwu strzałkowego powoduje ustawienie stopy w ułożeniu szpotawo końskim, zgięcie grzbietowe stopy i palców jest utrudnione, stopa opada kiedy chory opiera się o podłogę, pięta nie może unieść przedniej części stopy, występuje zaburzenia czucia na zewnętrznej części stopy i palcowej stopy. Nerwy obwodowe regenerują się. Czas regeneracji jest uzależniony od stopnia uszkodzenia nerwu. Uszkodzenie nerwu leczy się witaminami z grupy B, w razie bólu lekami p/bólowymi, poprawiającymi ukrwienie, N. ale głównie stosowna jest rehabilitacja. W celu zapewnienia choremu usprawnienia chodzenia przepisuje się zaopatrzenie ortopedyczne, orteżę, buty ortopedyczne. U powódki stwierdzono w badaniu (...) niedowład nerwu strzałkowego średniego stopnia. Rokowanie na przyszłość jest dobre jednakże musi kontynuować rehabilitację. W ocenie biegłej niedowład nerwu strzałkowego pozostaje w związku przyczynowym z wypadkiem.

Powyższe ustalenia biegłej potwierdził biegły sądowy z zakresu neurologii R. P. w opinii z dnia 30.10.2022 r. (k.-335-339). Bowiern biegły również ustalił, iż powódka na skutek wypadku z dnia 5.08.2019r. doznała urazu kręgosłupa odcinka L-S, biodra lewego, uszkodzenia nerwu strzałkowego wspólnego i strzałkowego głębokiego lewego oraz ogólnego potłuczenia ciała, konsekwencją czego jest trwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 12 % z pkt. 181a Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2022 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. 2002 nr 234 poz. 1974). W ocenie biegłego od

przedmiotowego urazowego uszkodzenia nerwu strzałkowego lewego u powódki minęło ponad 3 lata, w ciągu których była leczona farmakologicznie i rehabilitowana, dlatego uszkodzenie nerwu strzałkowego należy uznać za trwałe. Powódka ma problemy ze sprawnym poruszaniem się, chodzeniem, używa kuli łokciowej, ze względu na opadanie stopy lewej, utrudnione jest bieganie, szybki chód, wchodzenie po schodach. Celem stabilizacji stopy lewej konieczne jest używanie pomocy ortopedycznej - obuwie ortopedyczne, stabilizator stopy. Zdaniem biegłego rokowanie co do wyleczenia uszkodzenia nerwu strzałkowego lewego jest niepomyślne. Zgłaszane obrażenia pozostają w związku przyczynowym z przebyłym wypadkiem i nie wynikają z przebytych wcześniej schorzeń. Przed wypadkiem powódka nie leczyła się z powodu dolegliwości bólowych kręgosłupa, nie była pod opieką poradni specjalistycznych, nie zgłaszała istotnych dolegliwości, czego potwierdzeniem jest badanie MR odcinka L-S z dnia 29.11.2019 r. Stwierdzony u niej niedowład nerwu strzałkowego jest skutkiem przedmiotowego wypadku i ma charakter pourazowy. Nie jest on efektem długiej degeneracji nerwu mającej związek z charakterem wykonywanej przez nią pracy. Jak biegły wyjaśnił, tego typu uszkodzenia nerwu nie kumulują się. Nerw jest uszkodzony w wyniku urazu i wtedy występuje zaburzenie jego funkcji. W powyższych okolicznościach istnieje wyraźny związek przyczynowo skutkowy pomiędzy urazem a uszkodzeniem lewego nerwu strzałkowego. Nie jest możliwe, że wypadek nie był przyczyną niedowładu nerwu strzałkowego, a jedynie czynnikiem wyzwalającym dolegliwości bólowe wcześniej osłabionego nerwu. Funkcja nerwu jest tutaj zero-jedynkowa i albo występuje uszkodzenie wywołujące jego dysfunkcję albo nerw nie jest uszkodzony i działa sprawnie. Z powodu dolegliwości neurologicznych powódka powinna przyjmować leki przeciwbólowe - okresowo w przypadku nasilenia dolegliwości bólowych, ponadto leki wpływające na metabolizm nerwów np. N., witaminy z grupy B. P. przez nią leki nie mają negatywnego wpływu na stan uszkodzonego nerwu strzałkowego, nie są przyczyną uszkodzenia bądź pogorszenia kondycji uszkodzonego nerwu strzałkowego.

Biegły sądowy z zakresu rehabilitacji M. K. w opinii z dnia 26.01.2022 r. (k.-245-253) również ustalił, iż powódka na skutek wypadku z dnia 5.08.2019 r. doznała urazu kręgosłupa odcinka L-S, biodra lewego, uszkodzenia nerwu strzałkowego wspólnego i strzałkowego głębokiego lewego oraz ogólnego potłuczenia ciała, konsekwencją czego jest trwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 12 % z pkt. 181a Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2022 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. 2002 nr 234 poz. 1974). W ocenie biegłego od przedmiotowego urazowego uszkodzenia nerwu strzałkowego lewego u powódki minęło ponad 2,5 roku dlatego można przyjąć, że po takim czasie objawy ze strony uszkodzonego nerwu mają charakter trwały. Ze względu na dość znaczną dysfunkcję stopy lewej, powstałą po przedmiotowym wypadku powódka ma trudności w sprawnym samodzielnym chodzeniu (poza domem chodzi tylko przy pomocy 1 kuli łokciowej) nie potrafi też biegać ani szybko chodzić. Ma też trudności w chodzeniu po schodach. W celu pewniejszego chodzenia musi używać obuwia stabilizującego lewy staw skokowy. W ocenie biegłego oprócz uszkodzenia nerwu strzałkowego lewego to wszystkie inne urazy wygoiły się bez żadnych powikłań. Natomiast rokowania co do wyleczenia uszkodzonego nerwu strzałkowego lewego jest niepomyślne. Przed przedmiotowym wypadkiem powódka nigdy nie leczyła się z powodu dolegliwości bólowych ze strony kręgosłupa L-S ani też nie była w tym kierunku diagnozowana. Potwierdzeniem tego jest również wykonane w dniu 26.11.2019 r. badanie (...) kręgosłupa L-S, w którym nie stwierdzono żadnych zmian zwyrodnianych ani istotnych wypuklin dyskowych i cech kompresji worka oponowego czy też korzeni nerwów rdzeniowych. Dlatego też zdaniem biegłego istniejące do dzisiaj u powódki dolegliwości bólowe ze strony kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego oraz ewidentna dysfunkcja kończyny dolnej lewej (jako powikłanie po uszkodzeniu nerwu strzałkowego) pozostają w bezpośrednim związku przyczynowym z przebyłym wypadkiem komunikacyjnym z dnia 5.08.2019 r.

W odpowiedzi na zarzuty do powyższej opinii, zgłoszone przez pełnomocnika powódki w piśmie procesowym z dnia 24.11.2021 r. (k.-347-348) biegły w opinii uzupełniającej z dnia 20.12.2022 r. (k.-358-359) podtrzymał ustalenia dokonane w opinii z dnia 26.01.2022 r. i ustaloną w niej wysokość uszczerbku na zdrowiu powódki. Dodatkowo wyjaśnił, iż nerw strzałkowy wspólny dzieli się na nerw strzałkowy powierzchowny i głęboki. Nerw strzałkowy powierzchowny unerwia mięsień strzałkowy długi i krótki, które zginają podeszwowo i nawracają stopę. Nerw strzałkowy głęboki unerwia mięśnie grupy przedniej podudzia oraz prostowniki stopy, biorąc udział w zgięciu grzbietowym stopy. U powódki stwierdził dysfunkcję związaną z zaburzeniem zgięcia grzbietowego stopy, które

powoduje jej opadanie podczas chodzenia, wymaga stabilizacji stopy i noszenia obuwia ortopedycznego. Klinicznie nie widać cech uszkodzenia nerwu strzałkowego powierzchownego, więc nie można mówić o całkowitym wypadnięciu funkcji nerwu strzałkowego, a uszkodzeniu z zakresu unerwienia nerwu strzałkowego głębokiego. Znajduje to odzwierciedlenie w stopniu procentowego uszczerbku na zdrowiu, gdzie ustawodawca przewiduje uszczerbek w wysokości 20 % za całkowite uszkodzenie nerwu strzałkowego - to jest całkowity brak funkcji ruchowej - niedowład zarówno mięśni grupy przedniej, który jest widoczny u powódki jak i grupy bocznej mięśni podudzia - brak klinicznych objawów tego typu dysfunkcji. Całkowita dysfunkcja nerwu strzałkowego, powodująca maksymalny 20 % uszczerbek wiąże się z całkowitym przecięciem nerwu strzałkowego, a nie jego uciśnięciem – co miało miejsce w odniesionym przez opiniowaną urazie. Dokładny stopień uszkodzenia nerwu oraz unerwionych przez niego mięśni mogło by pokazać aktualne badanie (...) oraz neurografia lewego nerwu strzałkowego, którego jednakże powódka nie posiada.

Biegli sądowi z zakresu psychiatrii J. W. i z zakresu psychologii M. R. (2) w opinii łącznej z dnia 28.06.2023 r. (k.-386-400) ustalili, iż przedmiotowy wypadek i jego skutki miały również negatywny wpływ na stan psychiczny powódki, jej osobowość, samopoczucie i funkcjonowanie w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym. W chwili wypadku charakteryzowała się ona osobowością nieprawidłowo ukształtowaną, doświadczyła wiele traumatycznych sytuacji związanych głównie z dzieciństwem i czasem dorastania. Powyższe sprawiało, że jej konstrukcja psychiczna była bardzo słaba. Wykazywała i wykazuje nadal wysoką tendencję do reagowania niezadowolaniem, strachem, złością. Jej reakcje są bardzo silne, często nieadekwatne do wywołującego ją bodźca. Sytuacja wypadku i związanych z nim konsekwencji zaburzyła pewne status quo. Na doświadczenie bólu fizycznego i związanych z nim utrudnień życia codziennego, konieczność rezygnacji z pracy zawodowej zareagowała bardzo silnie. Nie posiada żadnych zasobów osobowościowych czy temperamentnych do poradzenia sobie ze stresem i pojawiającymi się trudnościami w życiu codziennym. Przeżywane przez nią emocje były silniejsze i dotkliwsze niż przeżywane przez osobę funkcjonującą w normie psychologicznej. Tym samym było jej trudniej. Jej poczucie bycia nieprzydatną, nieporadną, niezaradną wpływało negatywnie na jej samoocenę, wywołało myśli rezygnacyjne, depresyjne. Wpływało to na jej życie rodzinne. Dzieci były skupione na jej stanach emocjonalnych, pojawiało się napięcie, lęk. Czuli się bezużyteczni, niepotrzebni, nie chcieli być ciężarem dla rodziny. (...) i dzieci starali się ją wspierać i pomagać w miarę możliwości. Nikt nie czynił jej wyrzutów z powodu jej czasowej niepełnosprawności. Skutki przedmiotowego wypadku znacznie ograniczyły również jej funkcjonowanie w życiu społecznym. Wycofała się, zamknęła w sobie. Z uwagi na doświadczony ból fizyczny nie podjęła dotychczasowej pracy zarobkowej. W ocenie biegłych powódka doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu psychicznym w wysokości 10 % ponieważ opierała swoją samoocenę i swoją pozycję społeczną o ciężką pracę fizyczną. Bez niej jej zasoby psychiczne są poważnie naruszone. Czuje się mało użyteczna i mało wartościowa. Rokowania co do zdrowia psychicznego w przyszłości w odniesieniu do traumy jaką był wypadek w ocenie biegłych są dobre, ponieważ powódka dowiodła, że potrafi przezwyciężyć nawet poważniejsze urazy psychiczne.

Zdaniem Sądu powyższe opinie biegłych są wszechstronne, wnikliwe, pełne i rzetelne. Zostały bowiem wydane w oparciu o bezpośrednie badania powódki oraz dokumentację medyczną. Wnioski płynące z opinii były jasne i klarowne, pokrywające się z danymi wynikającymi z dokumentacji medycznej. Zarzuty pełnomocników stron do poszczególnych opinii zostały przez biegłych w sposób pełny i przekonujący wyjaśnione w opiniach uzupełniających.

W związku z powyższym Sąd podzielił opinie biegłych sądowych w całości i uczynił podstawą ustaleń faktycznych.

Zgodnie z poglądami doktryny i ugruntowanym orzecznictwem Sąd ustalając wysokość należnego powódce zadośćuczynienia z tytułu doznanych obrażeń ciała wziął pod uwagę ujawnione w toku procesu okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej przez nią krzywdy, a przede wszystkim ból, negatywne uczucia przeżywane w związku z doznanymi cierpieniami fizycznymi, dyskomfort związany ze sposobem leczenia, a także trwałe uszczerbek na zdrowiu.

Efektom urazów doznanych przez powódkę na skutek przedmiotowego wypadku niewątpliwie były dolegliwości bólowe, które trwały kilka tygodni i które uniemożliwiały jej normalne funkcjonowanie. Do chwili obecnej powódka odczuwa bóle i przyjmuje leki zmniejszające dolegliwości. Po wypadku nie była w stanie wykonać wielu czynności dnia codziennego, a tym samym wymagała pomocy osób bliskich. Powyższe niewątpliwie świadczy o cierpieniach i

krzywdzie doznanej przez poszkodowaną. Powódka przeszła przy tym wiele uciążliwości i niedogodności związanych z procesem leczenia, w szczególności z dojazdami na wizyty do placówek medycznych, zakupywania leków przeciwbólowych, co pogłębiało bez wątpienia uczucie bezradności i bezsilności. Powódka bowiem na skutek wypadku z dnia 5.09.2019 r. doznała urazu kręgosłupa odcinka L-S, biodra lewego, uszkodzenia nerwu strzałkowego wspólnego i strzałkowego głębokiego lewego oraz ogólnego potłuczenia ciała, konsekwencją czego jest trwały uszczerbek na zdrowiu w wysokości 12 % z pkt. 181a Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2022 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz.U. 2002 nr 234 poz. 1974), zgodnie z opiniami biegłych z zakresu neurologii i rehabilitacji oraz 10 % uszczerbek na zdrowiu psychicznym, zgodnie z opinią biegłych z zakresu psychiatrii i psychologii.

Ustalając wysokość zadośćuczynienia Sąd winien brać po uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rodzaj doznanej krzywdy, a zwłaszcza stopień i czas cierpień fizycznych i psychicznych, trwałość skutków zdarzenia wywołującego szkodę, wiek osoby poszkodowanej, utratę pewnych przymiotów lub możliwości życiowych.

Określając kwotę zadośćuczynienia Sąd miał na uwadze tę okoliczność, że zdrowie jest dobrem szczególnie cennym. Nie ma precyzyjnego określenia doznanej przez poszkodowanego krzywdy. Szczególnie trudno jest przełożyć doznane cierpienia na konkretną kwotę pieniężną. Dlatego też Sąd z dużą ostrożnością rozważył wysokość kompensaty pieniężnej jaką należało przyznać powódce za doznaną krzywdę. Biorąc pod uwagę wszystkie powyżej przedstawione okoliczności Sąd uznał, że w niniejszej sprawie kwotą adekwatną do krzywd i cierpień, doznanych przez powódkę w wyniku przedmiotowego zdarzenia drogowego będzie kwota 80.000 zł. W ocenie Sądu, kwota ta wraz z kwotą 1.200 zł, przyznaną w toku postępowania likwidacyjnego będzie stanowiła dla niej odczuwalną wartość ekonomiczną, adekwatną do czasokresu i stopnia nasilenia jej cierpień po wypadku. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż obrażenia doznane przez powódkę były długotrwałe i spowodowały 22 % uszczerbek w jej zdrowiu. Cierpienia fizyczne trwały kilka tygodni i były związane z doznanymi urazami.

Sąd przy ustalaniu rozmiaru cierpień powódki miał na uwadze powyższe opinie biegłych sądowych z zakresu ortopedii M. R. (1), z zakresu neurologii T. P. i R. P., z zakresu rehabilitacji M. K., z zakresu psychologii M. R. (2) i z zakresu psychiatrii J. W., ustalających wpływ wypadku na stan zdrowia powódki a także zeznania świadków: K. G. (k.-116v) - partnera powódki oraz A. W. - jej kuzyna (k.-117), które korelowały z wnioskami płynącymi z opinii biegłych sądowych, przede wszystkim w zakresie odczuwanych przez powódkę dolegliwości bólowych, ograniczeń w normalnym funkcjonowaniu oraz pomocy ofiarowanej w codziennym życiu. Wynikało z nich, iż przed wypadkiem powódka była osobą radosną, aktywną, zaradną, towarzyską, sprawną fizycznie. Bardzo przeżyła wypadek. Zamknęła się w sobie, wycofała się z życia towarzyskiego, czuła się niepotrzebna, mało wartościowa. Bowiem nie mogła zajmować się domem, a w szczególności trójką małoletnich dzieci, które wymagały jej pomocy i opieki, co bez wątpienia dla kobiety i matki było szczególnie przykre i uciążliwe. Zeznania powyższych świadków jako osób z bliskiego otoczenia powódki, obserwujących codzienne jej zachowanie przed wypadkiem i po wypadku były miarodajne i obiektywne. Z powyższych względów Sąd nadał im walor wiarygodności.

Z powyższych dowodów a w szczególności z dokumentacji medycznej powódki wynika, iż przed przedmiotowym wypadkiem nigdy nie leczyła się z powodu dolegliwości bólowych ze strony kręgosłupa L-S ani też nie była w tym kierunku diagnozowana. Potwierdzeniem tego jest również wykonane w dniu 26.11.2019 r. badanie (...) kręgosłupa L-S, w którym nie stwierdzono żadnych zmian zwyrodnianych ani istotnych wypuklin dyskowych i cech kompresji worka oponowego czy też korzeni nerwów rdzeniowych. Dlatego też zdaniem Sądu istniejące do dzisiaj u powódki dolegliwości bólowe ze strony kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego oraz ewidentna dysfunkcja kończyny dolnej lewej (jako powikłanie po uszkodzeniu nerwu strzałkowego) pozostają w bezpośrednim związku przyczynowym z przebyłym wypadkiem komunikacyjnym z dnia 5.08.2019 r.

Ze względu na dość znaczną dysfunkcję stopy lewej, związaną z zaburzeniem zgięcia grzbietowego stopy, które powoduje jej opadanie podczas chodzenia, powódka nadal ma trudności w sprawnym, samodzielnym chodzeniu (poza domem chodzi tylko przy pomocy 1 kuli łokciowej), nie potrafi też biegać ani szybko chodzić. Boli ją noga

lewa przy ucisku i podczas chodzenia. Pojawia się uczucie mrowienia i rozpierania całej kończyny dolnej lewej. Występuje praktycznie brak ruchu czynnego palców II-V stopy lewej. Ma też trudności w chodzeniu po schodach. W celu pewniejszego chodzenia musi używać obuwia stabilizującego lewy staw skokowy, co jest z pewnością dużą niedogodnością, tym bardziej, iż jak wynika z zeznań jej partnera K. G., przed wypadkiem lubiła nosić buty na wysokich obcasach. Z powodu powyższych dolegliwości musiała także zrezygnować z dotychczasowej pracy zarobkowej w gospodarstwie rolnym. Ponadto rokowania co do wyleczenia uszkodzonego nerwu strzałkowego lewego, w ocenie biegłych sądowych, są niepomyślne.

Biorąc zatem powyższe pod uwagę Sąd na podstawie z art. 445 § 1 kc orzekł jak w pkt. I sentencji wyroku.

Sąd zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od przyznanej kwoty zadośćuczynienia od daty decyzji pozwanego o przyznaniu zadośćuczynienia z dnia 20.09.2019 r., która została wydana przed upływem 30 dniowego terminu od zgłoszenia szkody w dniu 28.08.2019 r., zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych (...) w zw. z art. 817 § 1 kc w zw. z art. 481§1 i 2 kc.

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art. 100 kpc w zw. z § 2 pkt. 6 w zw. z § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U 2015, poz. 1804), mając na uwadze zasadę odpowiedzialności za wynik procesu. Powódka wygrała niniejszą sprawę w 40 % i w takim też zakresie przysługuje jej zwrot poniesionych kosztów procesu, na które składa się wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 5.400 zł i opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, w łącznej kwocie 5.417 zł. 40 % z tej kwoty stanowi kwotę 2.166,80 zł. Pozwany zaś wygrał niniejszą sprawę w 60 % i w takim też zakresie przysługuje mu zwrot poniesionych kosztów sądowych, na które składa się, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 5.400 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł i zaliczka na wynagrodzenie biegłych w kwocie 1.000 zł, co daje łączną kwotę 6.417 zł. 60 % z tej kwoty stanowi kwotę 3.850,20 zł. Dokonując następnie wzajemnego potrącenia powyższych kwot do zapłaty pozostała kwota 1.683,40 zł tytułem kosztów procesu przysługujących od powódki na rzecz pozwanego, zasądzona zgodnie z pkt. III wyroku.

Jednocześnie, zgodnie z art. 113 ust. 1 uksc w zw. z art. 98 kpc, Sąd obciążył pozwanego, jako stronę przegrywającą niniejszą sprawę w 40 % kwotą 7.321,60 zł tytułem kosztów sądowych poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa na wynagrodzenie biegłych sądowych, opłaty od pozwu w kwocie 5.000 zł i opłaty od rozszerzonego powództwa w kwocie 5.000 zł, od uiszczenia których powódka była zwolniona.

Łącznie na wynagrodzenie biegłych sądowych została przyznana z sum budżetowy Skarbu Państwa kwota 9.300,80 zł. Postanowieniem z dnia 8.02.2021 r. (k.-128) przyznano kwotę 1.117,34 zł. Postanowieniem z dnia 20.04.2021 r. (k.-147) przyznano kwotę 291,48 zł. Postanowieniem z dnia 10.06.2021 r. (k.-170) przyznano kwotę 1.300 zł. Postanowieniem z dnia 27.07.2021 r. (k.-189) przyznano kwotę 182,52 zł. Postanowieniem z dnia 7.09.2021 r. (k.-209) przyznano kwotę 182,52 zł. Postanowieniem z dnia 28.10.2021 r. (k.-232) przyznano kwotę 182,52 zł. Postanowieniem z dnia 7.02.2022 r. (k.-258) przyznano kwotę 971,70 zł. Postanowieniem z dnia 7.11.2022 r. (k.-342) przyznano kwotę 1003,86 zł. Postanowieniem z dnia 25.07.2023 r. (k.-407) przyznano kwotę 1.943,20 zł. Postanowieniem z dnia 11.08.2023 r. (k.-412) przyznano kwotę 1.943,20 zł. Ponadto zarządzeniem z dnia 29.07.2020 r. (k.-96) przyznano kwotę 3,15 zł za dokumentację medyczną powódki.

Na podstawie art. 113 ust. 4 uksc odstąpiono od obciążania stron pozostałą kwotą kosztów sądowych poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa na wynagrodzenie biegłych sądowych, opłaty od pozwu w kwocie 5.000 zł i opłaty od rozszerzonego powództwa w kwocie 5.000 zł, od uiszczenia których powódka była zwolniona.